

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε.
ΓΕΝ. ΓΡΑΜ. ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΣΥΓΚ/ΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΟΔΟΠΟΙΑΣ

Αθήνα, 2 Οκτωβρίου 1997

Αριθ.Πρωτ. ΔΜΕΟ/α/Ο/2934

Ταχ. Δ/ση :
Ταχ. Κώδ. :
Πληροφορίες :
Τηλέφωνο :

Π Ρ Ο Σ
Ως Πίνακας Διανομής

Θέμα: Εκπόνηση Μελετών Δημοσίων Έργων (Σύστημα Δημοπράτησης έργου: Μελέτη - Κατασκευή).

Με βάση τις ισχύουσες διατάξεις:

α) Του Ν.716/77 «Περί μητρώου μελετητών και αναθέσεως και εκπονήσεως μελετών» και των σχετικών Π.Δ./των του.

β) Του Ν.1418/84 «για τα Δημόσια Έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων» όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 2229/94 καθώς και των εκτελεστικών τους Π.Δ.

γ) Το Π.Δ. 696/74 "περί αμοιβών Μηχανικών και των σχετικών Προδιαγραφών Μελετών» όπως τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 515/89.

δ) Των σχετικών Κοινοτικών Οδηγιών, καθώς και των όρων και προϋποθέσεων υλοποίησης του Π.Κ.Π.Σ.

παρέχουμε με την παρούσα Εγκύκλιο οδηγίες, των οποίων επιβάλλεται η τήρηση από τους φορείς του πεδίου εφαρμογής του Ν. 1418/84, για την αντιμετώπιση σημαντικών θεμάτων εκπόνησης μελετών Δημοσίων Έργων όλων των κατηγοριών, οι οποίες αφορούν την δημοπράτηση έργων με το σύστημα Μελέτη - Κατασκευή.

Σ.Α.Τ.Ε.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η επιλογή του συστήματος Μελέτη - Κατασκευή ως συστήματος δημοπράτησης, σύμφωνα και με την Εγκυκλιό μας 24/9-8-96 πρέπει να γίνεται υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Η μέχρι σήμερα εφαρμογή του συστήματος αυτού, χωρίς να συντρέχουν αυτές οι προϋποθέσεις, έχει πολύ συχνά οδηγήσει σε πρόωρη και άστοχη δημοπράτηση των έργων, με το αιτιολογικό επίσπευσης των δημοπρατήσεων και απορρόφησης κονδυλίων μέσα σε προκαθορισμένα χρονικά περιθώρια. Έτσι, ο Κύριος του Έργου οδηγείται στην δημοπράτηση έργων τα οποία δεν έχουν προσδιοριστεί επαρκώς από τεχνική και οικονομική άποψη, αφού λόγω χρονοβόρων διαδικασιών, είτε δεν έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος υπαρχουσών μελετών, είτε οι υπάρχουσες μελέτες δεν συνοδεύονται από τις απαραίτητες υποστηρικτικές μελέτες είτε, τέλος, πολλές φορές δεν υπάρχουν καν οι ολοκληρωμένες βασικές μελέτες, με αποτέλεσμα την αστοχία του έργου, τεχνικά ή οικονομικά (μεγάλο κόστος, χρονική καθυστέρηση της κατασκευής κλπ).

Για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων καταρτίστηκαν γενικές οδηγίες και διαγράμματα, τα οποία καθορίζουν τις βασικές απαιτήσεις των μελετών, τα επιμέρους στάδιά τους, τις απαραίτητες υποστηρικτικές μελέτες και έρευνες και λοιπές εργασίες, καθώς και την χρονική τους αλληλουχία, πριν και μετά τη δημοπράτηση του έργου, για κάθε κατηγορία έργου.

Ιδιαίτερη σημασία έχει για το υπόψη σύστημα Δημοπράτησης (Μελέτη - Κατασκευή) η όσο το δυνατόν σαφέστερη και αναλυτική σύνταξη των Τευχών Δημοπράτησης που περιλαμβάνουν την Διακήρυξη Δημοπρασίας, την Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων πέραν της Γενικής Σ.Υ., την Τεχνική Περιγραφή του Έργου και τον Κανονισμό Μελέτης Έργων, Κ.Μ.Ε., με ιεραρχική βαρύτητα ισχύος μεγαλύτερη από την Τεχνική Προσφορά των διαγωνιζομένων, ώστε τυχόν λάθη ή αποκλίσεις της Τεχνικής Προσφοράς να δημιουργούν στον Ανάδοχο την υποχρέωση της διόρθωσης ή σωστής προσαρμογής τους.

Στην Διακήρυξη της Δημοπρασίας θα πρέπει να περιλαμβάνονται σαφή στοιχεία για τον

Σ.Α.Τ.Ε.

τρόπο υποβολής των τεχνικών και οικονομικών προσφορών, των περιπτώσεων αποκλεισμού αυτών των βαθμών και κριτηρίων αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών κλπ.

Στον Κ.Μ.Ε. να περιλαμβάνονται σαφή στοιχεία όλων των απαιτούμενων μελετών και ερευνών, τόσο για την προμελέτη (τεχνική προσφορά) , όσο και για την οριστική μελέτη, με την επισήμανση ότι η αποδοχή της προμελέτης μετά την αξιολόγηση δεν συνεπάγεται οποιοδήποτε δικαίωμα στον Ανάδοχο για την υιοθέτηση και έγκριση της οριστικής μελέτης του με λάθη, αποκλίσεις ή παραλείψεις, κατά παράβαση ουσιωδών ή όχι όρων του Κ.Μ.Ε. Στον Κ.Μ.Ε. θα αναφέρονται ρητά αλλά όχι περιοριστικά όλοι οι κανονισμοί που ισχύουν ή οι πρόσθετες απαιτήσεις του Κυρίου του Έργου και οι απαιτητές ποιότητες υλικών ή τεχνολογίες κατασκευής.

Θα πρέπει ακόμα να περιλαμβάνονται τα ακόλουθα στοιχεία:

- Ορια του κατ' αποκοπή τιμήματος του έργου σε έκταση και ύψος ή βάθος. Σ.Α.Τ.Ε.
- Ορια απαλλοτριώσεων.
- Στις περιπτώσεις που για το ίδιο έργο εφαρμόζονται περισσότερα από ένα συστήματα προσφοράς σε διακεκριμένα τμήματά του με το κύριο βάρος να αντιστοιχεί στο τμήμα που αφορά το σύστημα Μελέτη - Κατασκευή, οι τιμές μονάδας του τμήματος που αφορούν στο Τιμολόγιο Υπηρεσίας πρέπει να είναι «σύγχρονες τιμές» (τρέχουσες τιμές κόστους) και όχι τρέχουσες τιμές των Εγκεκριμένων Αναλύσεων Τιμών (ΑΤΟΕ, ΑΤΥΕ, ΑΤΕΟ, κλπ), δηλαδή να καθορίζονται σύμφωνα με τον τρόπο καθορισμού του κατ' αποκοπή τιμήματος στα οικονομικά τεύχη της Υπηρεσίας. Αν το κύριο βάρος αντιστοιχεί σε σύστημα με Συμπλήρωση Τιμολογίου, είναι αναγκαίος ο διαχωρισμός και η χωριστή δημοπράτηση των δύο τμημάτων, ώστε να είναι δυνατή η αιτιολόγηση τυχόν υπερβολικά χαμηλών προσφορών στο σύστημα προσφοράς με Συμπλήρωση Τιμολογίου, εκτός αν γίνει ενιαία δημοπράτηση με κατ' αποκοπή προϋπολογισμό Υπηρεσίας (για το σύστημα Μελέτη - Κατασκευή) , που προσδιορίστηκε με επί μέρους τιμές (και άρα συνολική δαπάνη) αντίστοιχες προς τις τιμές του κυριαρχούντος τμήματος (Συμπλήρωση Τιμολογίου).
- Κριτήρια σχεδιασμού του έργου, υποχρεωτικά για τον διαγωνιζόμενο, για όλες τις κατασκευαστικές και λειτουργικές απαιτήσεις του Κυρίου του Έργου (συγκοινωνιακές, στατικές, λειτουργικές, αρχιτεκτονικές, περιβαλλοντολογικές, φάσεων κατασκευής, οικονομοτεχνικές κλπ) .

Τα στάδια των μελετών είναι σε γενικές γραμμές τα ίδια με αυτά που καθορίστηκαν με την Εγκύκλιο 37/95.

Στις Διακηρύξεις των έργων που δημοπρατούνται με το σύστημα Μελέτη- Κατασκευή και με στόχο την διασφάλιση, αφενός του βέλτιστου τεχνικού αποτελέσματος των μελετών και αφετέρου, συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού, θα πρέπει να περιλαμβάνεται υποχρεωτικά όρος, σχετικά με την συνεργασία σε αποκλειστική βάση του μελετητή με το διαγωνιζόμενο σχήμα και επίσης να αποκλείεται το ενδεχόμενο επαναλαμβανόμενης υποβολής της ίδιας μελέτης ή τμημάτων αυτής από άλλο διαγωνιζόμενο σχήμα με τον ίδιο ή ακόμη και άλλο μελετητή. Επίσης, να ορίζεται με τρόπο ρητό και αδιαμφισβήτητο ότι η παράβαση του υπόψη όρου έχει ως συνέπεια την απόρριψη των αντίστοιχων Τεχνικών Προσφορών.

Σ.Α.Τ.Ε.

II. ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Το σύστημα δημοπράτησης, «με μελέτη-κατασκευή» διαφοροποιείται σημαντικά από το κλασικό σύστημα της δημοπράτησης ενός πλήρως μελετημένου έργου «με συμπλήρωση τιμολογίου» με ή χωρίς ενιαίο ποσοστό έκπτωσης.

Η διαφοροποίηση αυτή δεν περιορίζεται μόνο στο φαινομενικό πλεονέκτημα της σύντμησης του χρόνου ολοκλήρωσης της πλήρους μελέτης δημοπράτησης του έργου, γεγονός που οδηγεί εσφαλμένα σε υπερχρησιμοποίηση του συστήματος αυτού, (για λόγους απορροφητικότητας κλπ.), αλλά επεκτείνεται τόσο στο επίπεδο της τεχνικής αξιολόγησης και της ανάδειξης του αναδόχου, όσο και στο επίπεδο του τελικού τεχνικού αποτελέσματος του κατασκευαζόμενου έργου.

Σ.Α.Τ.Ε.

Το χρονικό πλεονέκτημα της σύντμησης του χρόνου δημοπράτησης συχνά αποσβαίνεται κατά μεγάλο ποσοστό ή και στο σύνολό του από τις χρονοβόρες διαδικασίες τεχνικής αξιολόγησης των διαγωνιζομένων, εφόσον για τον διαγωνισμό απαιτείται το στάδιο της προμελέτης. Αλλά και στην περίπτωση που η προμελέτη είναι δεδομένη και ο ανάδοχος εκπονεί μόνο την οριστική μελέτη και πάλι ο χρόνος εκπόνησης και έγκρισης της μελέτης συχνά εξαντλεί το χρονικό πλεονέκτημα επιτάχυνσης της δημοπράτησης.

Από την άλλη μεριά, το τεχνικό αποτέλεσμα του κατασκευαζόμενου έργου σε σχέση πάντοτε με το κόστος είναι πολύ συχνά φτωχότερο από το αντίστοιχο αποτέλεσμα του κλασσικού τρόπου δημοπράτησης, αφού κατά κανόνα ο ανεξάρτητος μελετητής εξασφαλίζει περισσότερο το συμφέρον του Κυρίου του Έργου, παρά ο μελετητής, που είναι άμεσα συμβεβλημένος με τον εργολήπτη. Επιπρόσθετα η επιλογή του ανεξάρτητου μελετητή έχει περισσότερες πιθανότητες να εξασφαλίσει υψηλότερη ποιότητα μελέτης, αφού αυτή γίνεται με κριτήρια όπως η εμπειρία του και η τεχνογνωσία του, και όχι με την επιλογή του συμβεβλημένου με τον εργολήπτη μελετητή, ο οποίος επιλέγεται με δεσπόζον κριτήριο την οικονομική προσφορά του κατασκευαστή.

Εφόσον επομένως δεν συντρέχουν ειδικά αιτιολογημένοι λόγοι που να επιβάλλουν την επιλογή του συστήματος μελέτη-κατασκευή, το σύστημα αυτό πρέπει να αποφεύγεται.

Οι σοβαρές περιπτώσεις που είναι δυνατόν να δικαιολογήσουν αιτιολογημένα την επιλογή του συστήματος Μελέτη - Κατασκευή προβλέπονται σε γενικές γραμμές από το Π.Δ. 609/85, άρθρο 10, παρ.1 και συνοψίζονται στα ακόλουθα:

Σ.Α.Τ.Ε.

- (α) Η πρώτη περίπτωση αφορά την τυχόν ιδιομορφία του έργου ως προς την ποικιλία του απαιτούμενου εξοπλισμού για την υλοποίησή του, γεγονός που ενδεχόμενα προϋποθέτει διαφορετική μελέτη ανάλογα με τον εξοπλισμό. Στην περίπτωση αυτή με το σύστημα μελέτη-κατασκευή είναι ενδεχόμενο να εξασφαλισθεί οικονομοτεχνικό πλεονέκτημα, χάρις στην διαθεσιμότητα κάποιου εξοπλισμού από την πλευρά των υποψήφιων αναδόχων .
- (β) Η δεύτερη περίπτωση αναφέρεται σε έργα με τεχνικές ιδιομορφίες, ως προς τον τρόπο και τις φάσεις κατασκευής, ή μεθόδους που καλύπτονται από τεχνογνωσίες, σε συσχετισμό και με τον απαιτούμενο εξοπλισμό, οι οποίες είναι δυνατόν να προσδώσουν συγκριτικό πλεονέκτημα κατασκευαστικής εμπειρίας ή και εφαρμογών σύγχρονης τεχνολογίας στον εργολήπτη και τον μελετητή του, σε σύγκριση με τον ανεξάρτητο μελετητή, που μπορεί να έχει μικρότερη κατασκευαστική εμπειρία και μικρότερη γνώση των νέων τεχνολογιών κατασκευής. Έτσι στην περίπτωση πολύ σύνθετων έργων, στα οποία διαφαίνεται το ενδεχόμενο καθοριστικής συμβολής της κατασκευαστικής εμπειρίας και γνώσης της διαθέσιμης κατασκευαστικής τεχνολογίας, είναι σκόπιμο να εφαρμόζεται το σύστημα αυτό, ώστε να εξασφαλίζεται η βέλτιστη τεχνικοοικονομικά λύση.
- (γ) Η τρίτη περίπτωση αναφέρεται σε έργα στα οποία ενσωματώνεται εξοπλισμός με ιδιαίτερα τεχνολογικά χαρακτηριστικά και προδιαγραφές, ή έργα τα οποία επιδέχονται τεχνογνωσίες. Στις περιπτώσεις αυτές αναζητείται η βέλτιστη τεχνικοοικονομικά λύση μέσω του συστήματος μελέτη-κατασκευή, διότι η δημοπράτηση του έργου με συμπλήρωση τιμολογίου συνεπάγεται την εκπόνηση οριστικής μελέτης με προδιαγραφή έργων, συστημάτων ή διεργασιών που ενδεχόμενα θα «φωτογράφιζαν» συγκεκριμένους κατασκευαστικούς ή προμηθευτικούς οίκους.
- (δ) Η τέταρτη περίπτωση αναφέρεται σε έργα των οποίων η μελέτη που έχει συνταχθεί χρήζει συμπλήρωσης ή αναθεώρησης, ή όταν κρίνεται σκόπιμη η εξέταση εναλλακτικών λύσεων .

Ο νόμος 1418/84 και τα εκτελεστικά Διατάγματα αυτού αναθέτουν το έργο της ανεύρεσης της βέλτιστης τεχνικοοικονομικής προσφοράς στην Επιτροπή Αξιολόγησης, που συνήθως ταυτίζεται με την Επιτροπή Εισήγησης για ανάθεση, και έχει διευρυμένη εξουσιοδότηση, περιλαμβάνουσα και άτομα από επαγγελματικές οργανώσεις των συντελεστών παραγωγής του έργου και αντιπροσώπους των χρηστών του έργου π.χ. Τ.Ε.Ε., Σ.Α.Τ.Ε., Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. κλπ.

Σ.Α.Τ.Ε.

Είναι προφανές ότι η επιτυχής για τον Κύριο του Έργου έκβαση της Δημοπράτησης και παραπέρα η πραγματοποίηση της κατασκευής του έργου εξαρτώνται απόλυτα από την ποιότητα της εργασίας αξιολόγησης της Επιτροπής αυτής, της οποίας τα μέλη θα πρέπει να διακρίνονται για τις γνώσεις, την εργατικότητα, την αμεροληψία, την κριτική ικανότητα κλπ.

Το έργο των μελών της Επιτροπής Αξιολόγησης είναι πάντα πολύ δυσχερές και επίπονο, ιδιαίτερα όταν η δημοπράτηση αφορά σύνθετο, πρωτότυπο, δύσκολο, ασύνηθες έργο και όταν για οικονομικούς, χρονικούς ή και άλλους λόγους δεν υπάρχει ικανή και κατάλληλη προετοιμασία για αυτό. Ο νόμος Π.Δ. 609/85, άρθρο 22.6 απαιτεί συμπλήρωση των επιτροπών με 4 ακόμη άτομα «ειδικής επιστημονικής κατάρτισης», ενώ παράλληλα επιτρέπει όπως η επεξεργασία των στοιχείων γίνεται από κλιμάκιο της επιτροπής.

Απαιτείται επομένως κατάλληλη σύνθεση των παραπάνω Επιτροπών προκειμένου:

Σ.Α.Τ.Ε.

- Τα υπηρεσιακά μέλη να καλύπτουν τις ειδικότητες που εμπλέκονται στο κύριο αντικείμενο του έργου (π.χ. συγκοινωνιακά, υδραυλικά, στατικά, αρχιτεκτονικά, Η/Μ κλπ), με εκπροσώπηση των ειδικοτήτων κατά το δυνατόν αναλογική προς το μέγεθος του ειδικού αντίστοιχου αντικειμένου (π.χ. αν τα Η/Μ είναι 40% του όλου αντικειμένου, δεν πρέπει η ειδικότητα του Η-Μ Μηχ/κού να εκπροσωπείται με ένα μόνο μέλος).
- Τα άτομα ειδικής επιστημονικής κατάρτισης πρέπει να επιλέγονται από προσωπικό των Α.Ε.Ι. και από κάθε τμήμα ειδικοτήτων του κυρίου αντικειμένου του έργου όπου ο νόμος το απαιτεί. Σε αδυναμία εφαρμογής της του όρου αυτού μπορεί να επιλεγούν εν μέρει και γνωστής εμπειρίας άτομα που θα υποδειχθούν από άλλα Υπουργεία ή τους ΟΤΑ κλπ.
- Η ΕΕΑ συγκροτείται με απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής του φορέα κατασκευής του έργου, είτε σε ετήσια βάση είτε για συγκεκριμένο έργο ή έργα και πάντως δεν μπορεί να συγκροτηθεί με περισσότερες της μιας αποφάσεις της ίδιας Αρχής (για τη διερεύνησή της ή αναπληρώσεις μελών της κλπ.).
- Η βαθμολόγηση από την ΕΕΑ της Τεχνικής Προσφοράς πρέπει να είναι επαρκώς αιτιολογημένη, προκειμένου να παρέχεται στους συναγωνιζόμενους η δυνατότητα άσκησης τυχόν αντιρρήσεων, στο υπόψη στάδιο του διαγωνισμού, κατά της κρίσης της Επιτροπής και όχι κατά του αποτελέσματος της κρίσης της (βαθμοί). Για την υλοποίηση της ανάγκης αυτής, αλλά και για λόγους που υπηρετούν τη διαφάνεια και την εξασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού στο διαγωνισμό, ο πίνακας βαθμολογίας των Τεχνικών Προσφορών πρέπει να συνοδεύεται με το κείμενο (Τμήμα του οικείου Πρακτικού) αιτιολόγησης της βαθμολογίας που τέθηκε.

Σ.Α.Τ.Ε.

Η διαδικασία της τεχνικής αξιολόγησης και ο στη συνέχεια συσχετισμός της με την οικονομική προσφορά έχει οδηγήσει μέχρι σήμερα συχνά σε επιλογή τεχνικά πενιχρής λύσης, η οποία χάρις στις υποδεέστερες επιδόσεις της είναι εύλογα οικονομικότερη, άρα και επιλέξιμη. Αυτό οφείλεται στην ακατάλληλη επιλογή του μαθηματικού τύπου συσχέτισης της βαθμολογίας τεχνικής αξιολόγησης προς την οικονομική προσφορά του διαγωνιζόμενου, σύμφωνα με την οποία τεχνικά αρτιότερες μελέτες και λύσεις μόνο οριακά ενισχύουν τον διαγωνιζόμενο, αφήνοντας ουσιαστικά σαν μοναδικό καθοριστικό κριτήριο την ελαχιστοποίηση του κόστους.

Η υποβάθμιση του τεχνικού αποτελέσματος (λειτουργικού, διαχρονικού, περιβαλλοντικού κλπ.) χάριν μιας κακώς εννοούμενης εξοικονόμησης κατασκευαστικού κόστους, είναι απαράδεκτη, αφού το πλεονέκτημα αυτό συχνά αποσβάζεται στη διάρκεια ζωής του έργου από το διογκωμένο λειτουργικό κόστος.

Για την ριζική αντιμετώπιση του παραπάνω προβλήματος, προτείνεται η επιλογή τύπου συσχέτισης της Τεχνικής με την Οικονομική Προσφορά, επιλεγμένου κατάλληλα ώστε να έχει ουσιαστικό αντίκρουσμα στην τελικώς ανηγμένη προσφορά κάθε αξιόλογη βελτιωτική πρόταση των υποψηφίων σε σχέση με την υπηρεσιακή Λύση.

Ο μαθηματικός τύπος συσχέτισης της Τεχνικής με την Οικονομική Προσφορά θα πρέπει να ενθαρρύνει τους Διαγωνιζόμενους (μελετητή και εργολήπτη) στο να διαθέσει όλες του τις τεχνικές ικανότητες και την εμπειρία για την εξασφάλιση του βέλτιστου τεχνικού αποτελέσματος μέσα στα

Σ.Α.Τ.Ε.

πλαίσια ενός εύλογου κατασκευαστικού κόστους, αντί να αναλύεται στην αναζήτηση οριακά ανεκτού τεχνικού αποτελέσματος, με μόνο στόχο την εξοικονόμηση κατασκευαστικού κόστους.

Τελικά το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα (βέλτιστη προσφορά) δεν πρέπει να προκύπτει με υποβάθμιση του ρόλου και της αξίας κάποιας από τις δύο βασικές παραμέτρους (βαθμολογία - οικονομική προσφορά) σε βάρος της άλλης. Έτσι π.χ. η επιρροή της επιδιωκόμενης ποιότητας της τεχνικής λύσης δεν πρέπει να στοιχειοθετείται με, «δύναμη του B (βαθμολογία)» μεγαλύτερη από τη «μονάδα», αφού η συμμετοχή στο μαθηματικό τύπο της ανηγμένης προσφοράς της παραμέτρου B με τη μορφή B^2 ή B^3 (δεύτερη ή τρίτη δύναμη) υποβαθμίζει πλήρως ή και εξανεμίζει την επιρροή της οικονομικής προσφοράς (παραμέτρος Π). Επίσης δεν πρέπει να τίθεται χαμηλή βαθμολογία βάσης (π.χ. $\min B=50$, όταν $\max B=100$) όταν οι ποιοτικές απαιτήσεις είναι υψηλές, αφού μία κακή μελέτη (π.χ. με $B=52$) μπορεί, σε συνδυασμό με χαμηλή προσφορά, να είναι ανταγωνιστική με μία υψηλόβαθμη μελέτη με λογική προσφορά.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω για την επιτυχή υλοποίηση έργων με το σύστημα Μ/Κ παρατίθενται αναλυτικοί πίνακες με τις απαραίτητες μελέτες ανά κατηγορία έργου σε επόμενο ειδικό κεφάλαιο της Εγκυκλίου, από τις οποίες οι σημαντικότερες είναι:

Σ.Α.Τ.Ε.

(α) Εγκεκριμένη Οικονομοτεχνική Μελέτη (Ο/Τ.Μ.), εφόσον απαιτείται από τους φορείς χρηματοδότησης με βάση τα στοιχεία της Προμελέτης για τον καθορισμό του κόστους υλοποίησης των έργων και την αποτίμηση των κοινωνικοοικονομικού όφελους από την κατασκευή και λειτουργία. Η Οικονομοτεχνική Μελέτη είναι σκόπιμη για όλα τα έργα, ώστε να αξιολογείται η ιεράρχηση της από πλευράς κοινωνικο-οικονομικού οφέλους.

(β) Προμελέτη της Υπηρεσίας (που δεν θα είναι υποχρεωτική για τους Διαγωνιζομένους) για λόγους:

- αναφοράς και σύγκρισης των προτάσεων που θα υποβληθούν από τους Διαγωνιζομένους
- καθορισμού του προϋπολογισμού του έργου

(γ) Προμελέτη (προσφοράς) όλων των απαραίτητων έργων (ή Οριστική Μελέτη προκειμένου για κτιριακά έργα), που περιλαμβάνει λεπτομερή και τεκμηριωμένο καθορισμό και αιτιολόγηση των Κριτηρίων Σχεδιασμού (Design Criteria).

Σ.Α.Τ.Ε.

Τα κριτήρια σχεδιασμού περιλαμβάνουν:

- βασικά λειτουργικά χαρακτηριστικά του έργου (π.χ. αριθμό και πλάτος λωρίδων κυκλοφορίας, αριθμό και χαρακτηριστικά θέσεων παραβολής πλοίων, παροχές σχεδιασμού υδραυλικών έργων, κτιριολογικό πρόγραμμα προκειμένου περί κτιριακών έργων κλπ.),
- φορτία και συνδυασμούς των (π.χ. κινητά φορτία κτιρίων, γεφυρών ή κρηπιδωμάτων, σεισμικό φάσμα κλπ.)
- δόκιμες τεχνολογίες και υλικά (π.χ. αποδεκτές τεχνολογίες βιολογικών καθαρισμών) με την μεγαλύτερη δυνατή ευρύτητα προσέγγισης για τη δημιουργία κατάλληλων συνθηκών Ανάπτυξης υγιούς ανταγωνισμού.

(δ) Τεύχη Δημοπράτησης που θα περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

- Κανονισμό Μελετών Έργου (ΚΜΕ) και Πρότυπα Κατασκευής Έργου (ΠΚΕ) τα οποία θα συντάσσουν ειδικώς για το προς δημοπράτηση έργο ή θα παροπέμπουν σε κανονισμούς και πρότυπα, που χρησιμοποιούνται και εφαρμόζονται σε παρόμοια έργα από άλλους φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Η τήρηση του ΚΜΕ και ΠΚΕ είναι υποχρεωτική για τους Διαγωνιζομένους επί ποινή αποκλεισμού.
- Κριτήρια Αξιολόγησης Διαγωνιζομένων. Στα πλαίσια αυτά η επίδραση της τεχνικής αξιολόγησης είναι σημαντική για το τελικό αποτέλεσμα, εφόσον τηρούνται τα κριτήρια Σχεδιασμού.

Οι υποστηρικτικές μελέτες που χρειάζονται είναι:

(α) Εγκεκριμένη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε), σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Οδηγία 85/337 και την ΚΥΑ 69269/5387/1990, με βάση τα στοιχεία της Προμελέτης (ή

Οριστικής Μελέτης προκειμένου για κτιριακά έργα) σχετικά με το έργο και τον τρόπο κατασκευής και λειτουργίας του. Η μελέτη αυτή θα πρέπει στον βαθμό που είναι δυνατό, να εξετάσει όλο το φάσμα πιθανών λύσεων που θα υποβάλλουν οι Διαγωνιζόμενοι, προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι πιθανότητες να χρειασθεί τροποποίησή της μετά την ανάθεση υλοποίησης του έργου.

- (β) Πλήρη Στοιχεία και Μελέτες Συνθηκών Έργου, ανάλογα με την φύση και τα χαρακτηριστικά του έργου, όπως αξιόπιστα τοπογραφικά στοιχεία σε μαγνητική μορφή (συμπεριλαμβανομένων βυθομετρικών προκειμένου περί λιμενικών έργων), κτηματολόγιο, γεωλογικά και γεωτεχνικά στοιχεία, υδρολογικά δεδομένα και μελέτες, κυκλοφοριακές μελέτες, γεωτεκτονικές μελέτες κλπ.

Σ.Α.Τ.Ε.

Οι προτεινόμενες έρευνες και μελέτες θα πρέπει:

- να έχουν ολοκληρωθεί πριν από την Προμελέτη του έργου, ώστε να ληφθούν υπόψη σε αυτή
- να δρομολογηθούν μετά την έγκριση της Προκαταρκτικής μελέτης και την επιλογή της ακολουθητέας λύσης (π.χ. χάραξης)¹, ώστε να αντιστοιχούν σε συγκεκριμένη θέση και μορφή του έργου.
- να καλύπτουν κατά το δυνατόν όλες τις εναλλακτικές λύσεις υλοποίησης των έργων που μπορεί να προταθούν από τους Διαγωνιζόμενους, ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι πιθανότητες να χρειασθούν έρευνες και μελέτες στο μέλλον από τον Ανάδοχο (που με την σειρά τους συχνά οδηγούν σε ανατροπή των οικονομοτεχνικών συνθηκών υλοποίησης του έργου).

Θα πρέπει ακόμη να έχουν ολοκληρωθεί οι ακόλουθες διαδικασίες και ενέργειες:

- (α) Γνωμοδοτήσεις Συναρμόδιων Φορέων και Άδειες Κατασκευής των έργων, που μπορεί να δρομολογούνται με βάση την επιλεγείσα λύση από την Προκαταρκτική μελέτη των έργων και ενδεχόμενα κάποια στοιχεία ή μελέτες συνθηκών έργου (όπως π.χ. για την χάραξη αιγιαλού και παραλίας που γίνεται επί τοπογραφικών/βυθομετρικών χαρτών).
- (β) Απαλλοτριώσεις εκτάσεων που προορίζονται για την υλοποίηση των έργων.
- (γ) Ο Συντάκτης της Μελέτης του εργοδότη είναι σκόπιμο να συμμετέχει ως σύμβουλος στην τεχνική αξιολόγηση των Διαγωνιζομένων. Μία τέτοια ρύθμιση είναι επωφελής τόσο για το Δημόσιο (από την τεκμηριωμένη συμβολή του Μελετητή στην αξιολόγηση) όσο και για τον Μελετητή (για την αύξηση της εμπειρίας από το αποτέλεσμα της εργασίας του). Είναι ευνόητο ότι ο Μελετητής δεν θα μπορεί να συμμετέχει στην δημοπρασία αμέσως ή εμμέσως ως Μελετητής Διαγωνιζόμενου.
- δ) Οι Διαγωνιζόμενοι θα υποβάλλουν στην δημοπρασία Προμελέτη όλων των απαραίτητων έργων (ή Οριστική μελέτη προκειμένου για κτιριακά έργα), τόσο με κατ' αποκοπή τίμημα όσο και με συμπλήρωση τιμολογίου - που είναι σκόπιμο για τον έλεγχο του βαθμού προετοιμασίας της προσφοράς αφενός και την αποτίμηση διαφοροποιήσεων που ενδεχόμενα προκύβουν από το Δημόσιο ή από απρόβλεπτες συνθήκες αφετέρου. Οι Μελετητές Διαγωνιζόμενων (καθώς και ο Μελετητής Αναδόχου) θα πρέπει να έχουν τα κατάλληλα προσόντα σύμφωνα με την εθνική και Ευρωπαϊκή νομοθεσία (πτυχία μελετών ή ισοδύναμη εμπειρία προκειμένου για Ευρωπαϊκά γραφεία με έδρα εκτός Ελλάδος).
- (ε) Μετά την ανάθεση του έργου, ο Ανάδοχος θα εκπονήσει Οριστική Μελέτη (ή Μελέτη Εφαρμογής προκειμένου για κτιριακά έργα), σύμφωνα με την υποβληθείσα Προμελέτη του, τις Προδιαγραφές του έργου και τους ισχύοντες εθνικούς και Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς και Κώδικες

Σ.Α.Τ.Ε.

III. ΕΙΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Ορίζεται μεταβατική περίοδος 3 μηνών από τη βεβαιωμένη, με πράξη των οικείων Αναθετουσών

¹ Σε περίπτωση που έχουν ήδη εκτελεσθεί τέτοιες έρευνες και μελέτες πριν από την ανάθεση της μελέτης, η Προκαταρκτική Μελέτη θα προσδιορίσει τις τυχόν συμπληρωματικές έρευνες και μελέτες.

Αρχών, λήψη της παρούσας Εγκυκλίου, που δεν μπορεί να υπερβεί της 31/1/1998, μετά την οποία τίθεται σε πλήρη ισχύ η εφαρμογή των οδηγιών αυτών για όλα τα έργα.

Στις μελέτες, στις οποίες αφορά η παρούσα εγκύκλιος, έχει εφαρμογή η παράγραφος 4 της Εγκυκλίου 37/95, δηλαδή:

Για τις μελέτες που έχουν ολοκληρωθεί σε σημαντικά προγενέστερο χρόνο μέχρι και το τελικό στάδιο πριν από τη δημοπράτηση, και κρίνεται ότι ενδεχομένως έχουν αλλάξει οι οικονομικές, κοινωνικές, περιβαλλοντικές και λοιπές συνθήκες, σε βαθμό που να επηρεάζουν την εφαρμοσιμότητα των μελετών, θα εφαρμόζονται τα ακόλουθα :

Η Υπηρεσία ή ο μελετητής (παλαιός ή νέος) με σχετική σύμβαση θα προβαίνει στη σύνταξη σχετικής τεκμηριωμένης έκθεσης στην οποία θα καταγράφονται(I) οι ελλείψεις σε αναγκαίες μελέτες υποστήριξης πριν από την δημοπράτηση του έργου, ώστε να αποφευχθούν τυχόν ανατροπές και υπερβάσεις κατά την εκτέλεσή τους και (II) οι ανάγκες επικαιροποίησης των οικονομικών στοιχείων του έργου, καθώς και οι αλλαγές των κοινωνικών και περιβαλλοντικών συνθηκών που τεκμηριώνουν την ανάγκη αναθεώρησης στοιχείων της μελέτης και τυχόν προγενέστερων περιβαλλοντικών όρων, που δεν ισχύουν πλέον.

Με βάση την παραπάνω έκθεση θα γίνεται η συμπλήρωση, η επικαιροποίηση και η αναθεώρηση, συνολικά ή μερικά, της σχετικής μελέτης, καθώς και η εκπόνηση των υποστηρικτικών μελετών που λείπουν, τηρώντας την αλληλουχία που δίνεται στα διαγράμματα. Αν, για παράδειγμα, δεν έχει εκπονηθεί η ΜΠΕ, τότε θα προηγείται της όποιας εργασίας αναθεώρησης, συμπλήρωσης ή επικαιροποίησης της κυρίως μελέτης.

IV. ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΡΓΩΝ

Σ.Α.Τ.Ε.

Ειδικότερα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που είναι δυνατόν να προκύψουν από την εφαρμογή αυτής της εγκυκλίου ισχύουν μέχρι την διαδικασία και διεξαγωγή της δημοπράτησης όσα αναλυτικά περιγράφονται στα συνημμένα Παραρτήματα Α έως και Δ για τις κατηγορίες Οδικών, Υδραυλικών, Λιμενικών και Κτιριακών έργων , τα οποία περιλαμβάνουν κείμενα και πίνακες.

Για διευκρινίσεις, επεξηγήσεις και ερωτήματα σε σχέση με την εφαρμογή της εγκυκλίου παρακαλούνται οι υπηρεσίες να απευθύνονται στις αρμόδιες Διευθύνσεις της Γ.Γ.Δ.Ε.

Σ.Α.Τ.Ε.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΧΡ. ΒΕΡΕΛΗΣ

Ακριβές αντίγραφο
Η Προϊσταμένη Γραμματείας

ΧΡ. ΜΕΝΤΗ

Σημείωση: Για οικονομία του χώρου, τα πολυσέλιδα **παραρτήματα Α έως και Δ** δεν περιλαμβάνονται στην ιστοσελίδα. Τα μέλη του ΣΑΤΕ μπορούν να τα αναζητήσουν στα γραφεία του Συνδέσμου.